

Įspūdžiai iš lietuvių kultūros židinio Lydoje

Viktoras Vilčinskas,

karys savanoris

2003 metais gruodžio mėnesį suėjo 5 metai nuo įregistruotos Baltarusijoje Lydos lietuvių bendruomenės, kuriai vadovauja jauna pirmininkė Marina Stakaitytė Mitiukevič. Ta proga pirmininkės pakviestas gruodžio 28 dieną dalyvavau Lydoje surengtoje lietuvių bendruomenės ir lituanistinės mokyklos šventėje, kaip buvęs Lydos lietuvių komiteto pirmininkas 1941 - 1944 metais.

Po kruopštaus багаžo patikrinimo pervažiuojant sieną, buvau sutiktas pirmininkės ir pačios vairuojamu automobiliu apvažiuome miestą. Teko apžiūrėti kiekvienam lietuviui prisimintinas vietas: Lydos pilį, kalėjimą, iš kurio 1943 m. buvo išgelbėtas nuo mirties lietuviųbei pasišventęs Pelesos parapijos klebonas a.a. Jonas Vienažindis, buvusius komiteto pastatus, kur dirbome ir plėtojome savo veiklą. Prisiminėme kur buvo iškilmingai sutikti Naujieji 1944 metai, pirmą kartą po Vilniaus atgavimo laikytos lietuviškos mišios, aplankyti už Lietuvos nepriklausomybę žuvusių karių kapai.

Šiuo metu yra ryškūs mūsų valstybinio gyvenimo skirtumai. Pilies liekanos dar labiau sunykusios, aptriušę namų fasadai, šiukšlinos gatvės, skurdžiai apsirengę žmonės, prekių trūkumas, tebestovinčios bolševikų vadų statulos bei Rusijos valstybės simboliai. Kalbinti žmonės skundėsi bedarbyste, mažais atlyginimais (vidutiniškas atlyginimas per mėnesį - nuo 40 iki 60 JAV dolerių), todėl priversti užsiimti spekuliacija ar šešėline veikla. Laikraščiais, spauda nesidomi, mažai kas ją skaito, tik rūpinasi kaip išgyventi.

Šventinis minėjimas prasidėjo šv. Mišiomis, po jų vyko gausios susirinkusiųjų mokinių, jų tėvų, visuomenės atstovų, būrio žurnalistų kultūros rūmų salėje, kur įsikūrusi lituanistinė mokykla ir Lydos lietuvių bendruo-

Lydos m. kultūros rūmų salėje (iš kairės): V. Vilčinskas, M. Stukaitė-Mitiukevič, ansmblio "Utena" vadovai, suaugę lituanistinės mokyklos lankytojai, bendruomenės atstovai. Visi pageidavo palaikyti ryšius su lietuvių tauta. Vertėja buvo pirmininkė. Tik vienas vyresnės kartos mokytojas išreiškė prieštaraujančią nuomonę, su kuriuo asmeniškai teko diskutuoti. Koncerto programoje skambėjo lietuviškos dainos, eilėraščiai, mįslės.

Lankančių lietuvišką mokyklą moksleivių skaičius išaugęs iki 30. Nepaisant materialinių sunkumų, mokytojai yra pasiryžę išlaikyti ir gaiinti gimtąją lietuvių kalbą, padeda suprasti tautos ištakas, pažinti Lietuvos istoriją, teikia galimybę mokytis ir melstis gimtąją lietuvių kalbą. Vaisių metu, visų paprašytas, padainavau „Mažam kambarėly“. Visi ją niūniavo ir prašė kartoti.

Lietuviškos kultūros židinio veikla Lydoje rodo, kad lietuvių bendruomenė, vadovaujama energingos pirmininkės Marinos Stakaitytės Mitiukevič, kuri studijuoja Vilniaus Pedagoginiame universitete ir dirba mokytoja, gerai atstovauja mūsų tautos interesams Baltarusijoje ir ten teigiamai formuoja Lietuvos įvaizdį. Dėkoju jai už pakvietimą dalyvauti renginyje ir džiaugiuosi, kad pradėtas sunkiais okupacijos laikais Lydos lietuvių komiteto darbas atsinaujino ir mano perduota estafetė nešama sėkmingai, žada puikių vaisių ateityje. Palinkėkime sėkmės!